

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Karadeniz bölgemizde yaşanan ve birçok ilimizde etkisini gösteren sel ve heyelanların yol açtığı zararların değerlendirilmesi, bölgede hemen her yıl yaşanan bu afetlerin yol açtığı zararlara karşı kalıcı önlemlerin alınması, kent planlamasına uygun ulaşım, yerleşim, ıslah çalışmalarının yapılabilmesi için çözüm yollarının ortaya konması amacıyla Anayasanın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 101, 102 ve 103 üncü maddeleri gereğince Genel Görüşme açılmasını arz ve teklif ederiz.

Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili
CHP Grup Başkanı

Gökhan GÜNAYDIN
İstanbul Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Burcu KÖKSAL
Afyon Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Ali Mahir BAŞARIR
Mersin Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Karadeniz bölgesinde son yıllarda etkisini arttıran yağışlar, bu yıl da 9 Temmuz 2023 tarihinden itibaren yoğunlaşmıştır. Geçmiş yıllardan beri kalıcı önlemlerin alınmaması ve doğru bir ulaşım, yerleşim, ıslah planlamasının yapılmaması sonucunda dereler taşmış ve heyelanlar büyük hasarlara, ne yazık ki can kaybına yol açmıştır. Batı ve Orta Karadeniz'deki heyelanlar ve yağışlar, bölgeye ulaşımı sağlayan otoyolları da etkilemiş, Karadeniz Sahil Yolu kapanmıştır. Bolu Dağı Tüneli'nin İstanbul istikameti heyelan nedeniyle kapanmış ve ulaşım durmuştur. Bolu, Zonguldak, Giresun, Ordu, Bartın, Kastamonu, Çorum, Düzce dışında Sakarya, Karabük, Erzincan gibi illerimizin çevresinde de farklı düzeylerde hasarlar oluşmuştur. İktidar temsilcilerinin bölgedeki ilk açıklamaları, yağışları "küresel iklim değişikliği"ne ya da "afet öncesinde 15 ilde turuncu kodlu yoğun yağış uyarısının verildiği ve bu sürecin adeta kaçınılmaz olduğu"na bağlamakla yetinirken, Karadeniz bölgesinde yıllara yayılan plansız ve çarpık kentleşme, otoyolların inşasındaki yanlış yer seçimi, heyelanlara karşı gerekli önlemlerin alınmaması, tarımsal alanların imara açılması gibi hususlar gözardı edilmektedir. Sorunu sadece iklim değişikliğiyle olağan göstermeye çalışan ve yıllara yayılan kentleşme politikasındaki temel hatalarının hesabını vermekten uzak duran bu söylem, yoğun yağmur alan Karadeniz bölgesinde, 20 yılı aşkın iktidarı süresince planlı ve doğru kentleşme politikası yerine ranta ve çarpık kentleşmeye odaklanmış, sonuçta bölgenin birikimi büyük hasar almıştır. Örneğin; Bartın Irmağı'nın Karadeniz'e döküldüğü boğaz kısmında, taşkın etkisiyle çamurlu su deniz yüzeyinde renk değişimine yol açmıştır. Sel ve taşkın sonrasında bazı illerimizde denize girişler de birkaç gün süreyle yasaklanmıştır. Bölge genelinde metrekareye yaklaşık 130 kilogram yağış düşmüş, 1000'e yakın heyelan ve toprak kayması kaydedilmiştir. Ordu ilimizde, metrekareye 92 kilogram yağış düşen Altınordu merkezinde Bülbül Deresi taşmış, ilk saptamalara göre 351 işyeri, 32 ev, 35 araç selden hasar görmüştür. Metrekare başına 130 kilogram yağışın kaydedildiği Perşembe'de ve 120 kilogram yağışın düştüğü Fatsa'da hasar daha büyük boyutlara varmıştır. Karadeniz-Akdeniz Yolu başta olmak üzere, ana ve tali yollarda göçükler oluşmuş, yollar kapanmış, dere yatağına yol ve imar çalışması yapıldığı için elektrik ve su altyapısında hasar derinleşmiştir. Bülbül Deresi'nde yetersiz ıslah çalışması ve yatağın betonla yükseltilmesi, köprülerde yeterli yükseklik olmaması, derenin üstünün kapatılarak alanın meydana dönüştürülmesi sonucunda, sel suları yataktan taşarak yerleşim yerlerine zarar vermiştir.

Yaşanan sel ve heyelan afetlerinin her yıl farklı düzeyde can ve mal kaybına yol açtığı göz önünde tutulduğunda, afetleri sadece iklim değişikliğine bağlamak, yıllar içinde afetlere karşı önlem, doğru kent planlaması ve afet sonrası müdahale süreçlerinin nitelikli bir şekilde yapılması

açısıyla yeniden ele alınmasını zorunlu kılmıştır. Karadeniz bölgemizde yaşanan sel ve heyelan afetinin ilk hasarlarının ortaya konması, can ve mal kaybı yaratan ihmal ve çarpık kentleşme uygulamalarının doğa ve çevre hakları bağlamında gözden geçirilmesi, küresel iklim değişikliği sürecinde bu kayıpların tekrar etmemesi için önlemlerin bir Genel Görüşme açılarak belirlenmesinde yarar vardır.

